महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय शिक्षण परीक्षा मंडळ, वांद्रे (पूर्व), मुंबई ४०० ०५१.

१	व्यवसाय अभ्यासक्रमाचे नांव	**सी. सी. इन भरतकाम व सुशोभितकाम प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम (फक्त प्रात्यक्षिक) (४१०११७)**
२	तुकडी निहाय विद्यार्थी संख्या	२५ विद्यार्थी
३	अभ्यासक्रमाचा कालावधी	६ Month
४	आठवडयातील कामाचे दिवस	६ दिवस
५	प्रती दिवस कामाचे तास	४ तास
६	प्रकार	Part Time
७	अभ्यासक्रमासाठी आवश्यक जागा	वर्कशॉप करीता = २०० चौरस फूट वर्गखोलीकरीता = २०० चौरस फूट एकूण = ४०० चौरस फूट
८	प्रवेश अर्हता	**४ थी पास**
९	प्रस्तावना व उद्दिष्ट	गृह सजावटीनुसार भरतकाम, विणकाम वगैरे करुन स्वतंत्र व्यवसाय सुरु करणे.
१०	रोजगार संधी	**स्वयंरोजगार** - हा अभ्यासक्रम यशस्वीरीत्या पूर्ण केल्यावर उमेदवार एखादे शिवणयंत्र किंवा भरतकामाचे यंत्र घेऊन स्वत:चा व्यवसाय सुरु करु शकतो. तसेच तयार कपडयांवर भरतकाम करुन (पिसवर्क) एखाद्या रेडीमेड दुकानाला पुरवू शकतो. तसेच तो स्वत: मोठया प्रमाणात कंत्राटही घेऊ शकतो. घरगुती भरतकाम करणे, फॅशनच्या कपडयावर भरतकाम करुन रोजगार मिळविणे.
११	शिक्षकांची शैक्षणिक अर्हता	(१) माध्यमिक शालान्त परीक्षा किंवा तत्सम परीक्षा उत्तीर्ण आणि (२) शासकीय तंत्र शिक्षण परीक्षा मंडळ किंवा व्यवसाय शिक्षण परीक्षा मंडळाच्या शिवण-भरतकाम शिक्षक प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण. किंवा सी.सी.टी.टी.ई.व्दितीय वर्ष उत्तीर्ण. किंवा टी.टी.एन. "अ" विभाग उत्तीर्ण.
१२	शिक्षण पध्दती	**Training System Per Week** प्रात्यक्षिक: २४ तास एकूण: २४ तास
१३	परीक्षा पध्दती	

Sr. No.	Paper Code	Name of Subject	TH/PR	Hours	Max. Marks	Min. Marks
1	41011721	Embroidery & Fancy Work	PR-I	6 hrs	200	100
2	41011722	Hand Embroidery Stitches	PR-II	6 hrs	200	100
		Total			**400**	**200**

भरतकाम व सुशोभितकाम प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम (फक्त प्रात्यक्षिक) -

प्रस्तावना :-

अलिकडे गृह सजावटीचे महत्त्व दिवसेंदिवस वाढत आहे. सामान्य लोकांमध्ये घरातील पडदे, सोफा-बेड कव्हर्स, उशीचे अभ्रे, टेबल क्लॉथ वगैरेसारख्या सजावट साहित्यांची वाढती आवड व त्यानुसार निकड जाणवू लागली आहे. त्यामुळे त्याविषयी सर्व हस्तकौशल्ये आत्मसात करणे आवश्यक भासू लागले आहे. हया दृष्टीकोनातून महागाईच्या दिवसांत दैनंदिन घरगुती वापरास लागणारे भरतकाम व गृहसजावटीचे साहित्य विषयक ज्ञानाचा समावेश असलेला सदर अभ्यासक्रम उपयुक्त होऊ शकतो.

प्रात्यक्षिक १ -- सुशोभितकाम भरतकाम (फॅन्सी वर्क)
वहीला लावावयाचे नमुने

(१) क्रोशा --
(१) लेस १५ सें.मी.लांबी, ३ ते ४ सें.मी.रुंद.
(२) क्रोशा कामाचे वर्तुळ (डायली), १५ सें.मी.व्यास.
(२) टॅटीन --
(१) लेस दोन शटलवर १५ सें.मी.लांब.
(२) डायली विणकामाचे वर्तुळ -- १५ सें.मी.व्यास.
(३) लोकरीच्या विणीचे दोन नमुने --
(१) एक रंगाने विणलेला नमुना १० x १० सें.मी.
(२) दोन रंगाने विणलेला नमुना १० x १० सें.मी.

परीक्षेकरीता सुशोभित कामाच्या (फॅन्सी वर्क) येणा-या वस्तू -- (१) मोजे, (२) टोपडे (बॉनेट), (३) निडलकेस, (४) कापडी खेळणी (दोन ते चार). उदा.-- ससा, उंदीर, कुत्रा वगैरे (कापूस भरुन)

स्वेटर बिन बाहीचा (१ वर्षाच्या आतील मुलासाठी) व वहीसाठी नमुना तयार करणे. नायलॉन दो-याला (वायरच्या) गाठीची पिशवी, बटवा. लोकरीच्या राहिलेल्या तुकडयापासून बाहुली किंवा जोकर बनविणे. उरलेल्या वस्तूपासून (वेस्ट) कोणतीही सुशोभित वस्तू तयार करणे.

मशीन-भरतकाम -- शिकविणे व वहीला लावणे.

(१)	रनिंग	**(६)**	कट वर्क - बार व रिंग सहीत.
(२)	सॅटीन	**(७)**	पॅच वर्क
(३)	विव्हिंग	**(८)**	ॅप्लीक ऑन नेट
(४)	कोर्डींग	**(९)**	मिक्सिंग (शेडेड)
(५)	आयलेट	**(१०)**	राऊंड

प्रात्यक्षिक २ -- हाती भरतकाम टाके शिकविणे

१.	उलट टिपेचा टाका (स्टेम स्टीच)
२.	जाळीचा टाका (हेरिंग बोन स्टीच)
३.	गव्हाचा टाका.
४.	आखूड-लांब टाका.
५.	माशांच्या हाडांचा टाका. (फिशबोन स्टीच)
६.	साखळीचा टाका. (चेन स्टीच)
७.	काश्मिरी टाका.
८.	बंगाली टाका. (सॅटीन स्टीच)
९.	काजाचा टाका. (बटन होल)
१०.	फुलीचा टाका. (क्रॉस स्टीच)
११.	कच्छी टाका.
१२.	डोळयाचा टाका. (आयलेट स्टीच)
१३.	अळीचा टाका. (वुलीयन स्टीच)
१४.	गाठीचा टाका. (फ्रेंच स्टीच)
१५.	मोती टाका. (रशियन स्टीच)
१६.	देशी टाका. (बॉस्केट स्टीच)
१७.	अरी टाका, टिकली वर्क (अरी स्टीच)

१८.	अबला (काच)
१९.	पिसांचा टाका. (फेदर स्टीच)
२०.	दोरखंडाचा टाका. (रोप स्टीच)
२१.	ब्लँकेट स्टीच.
२२.	ओव्हर कॉस्ट स्टीच.
२३.	क्रुवेल स्टीच (मिक्सींग)
२४.	कट वर्क
२५.	पॅच वर्क

टिप :- शिकलेल्या टाक्यांचे स्वतंत्र नमुने करुन वहीला लावणे आवश्यक आहे.

प्रस्तुत अभ्यासक्रमासाठी लागणारे साहित्य.

अ. क्र.	**तपशील**			**संख्या**
१.	शिवणयंत्र	..	..	६
२.	स्टूल्स	..	..	६
३.	इस्त्री	..	..	१
४.	इस्त्री टेबल	..	..	१
५.	आरसा (९० x ३० सें.मी.)	..	..	१
६.	नागमोडी कात्री	..	..	१
७.	साधी कात्री (वाकडया टोकाची)	..	..	२
८.	दोरा कापण्याची कात्री	..	..	१
९.	कात्री (कापड कापण्यास)	..	..	१
१०.	फळा (१२० x ९० सें.मी.)	..	..	१
११.	डस्टर	..	..	१
१२.	खुर्ची	..	..	१
१३.	टेबल	..	..	१

अभ्यासक्रमास लागणारी संदर्भ पुस्तके.

(१) सोपे भरतकाम लेखिका -- श्रीमती प्रभावती भिसे.
(२) भरतकाम मार्गदर्शक लेखिका -- श्रीमती प्रभावती पूरम.
(३) सुशोभित भरतकाम लेखिका -- सौ.रवळगांवकर.
(४) मशिन एम्ब्रॉयडरी सिंगर कंपनीचे
(५) लोकरीचे विणकाम लेखक -- अ. दि. कोकड.